

เรื่องของข้าง

โดย

เล็ก ธนสฤฎาญจน์

ในระยะหลัง สงครามโลก ครังที่สอง สัตว์ประเภทนี้ มีผู้ต้องการกันอย่างมาก เกือบจะพบได้ทั่วประเทศต่างๆ ทั่วโลกที่ไม่มีข้าง ต่างก็พากันสังฆออกเป็นกรใหญ่ เพื่อเอาไว้ในสวนสัตว์ของประเทศตน ทำให้พ่อค้าสัตว์ใหญ่ในบ้านเราร่ำรวยไปตามๆกัน แต่ถ้าท่านคิดตามคณโถศีลแล้ว จะเห็นว่าข้างเหล่านี้ ส่วนมากมันยังไม่อยากไป จาก ดินเค็ม ของมันคอกหากแต่ทน ต่ออธิบายร้อยแปด ของคนไม่ได้ จึงต้องถูกส่งลงเรือหรือขึ้นเครื่องบิน บางตัวกว่าจะเอาลงเรือได้ เสียเวลาล่องลอยเป็นวัน ๆ ตัวไหนที่ใจอ่อน ต่อ คำปลอบของ มนุษย์ ก็ยอมเดินขึ้นเรือ แต่โดยที่บางตัวก็ไม่โหดเฉียว ถึงจะเอาด้วยเอาอ้อยล่อลึงเพียงใดก็ตาม เจ้ารู้ทันว่า เขาจะเอาตัวไปขาย ไม่ยอมขึ้น แต่ในที่สุดก็แพ้กลอุบายของคน.

เมื่อรู้ว่าสัตว์รู้ทัน มนุษย์ก็คิดแปลงกลอุบายใหม่โดยล่อให้มันบนบนเปลซึ่งใช้เชือกสานเป็นห่วงๆ พอได้ทำก็เบทขึ้น ก็จะเห็นได้จากในภาพ.

ตัวไหนที่รู้ทัน ไม่ยอมบนบนเปล เขาก็ใช้เชือกผูกไหล่ผูกเอว แล้วเบทขึ้น แต่น้ำหนักมันเข้ามาก มันก็ถ่วงทางท้ายลงเลยทิ้งหัวร้องแรง คุทุลักทุเล กว่าจะเอาลงเรือได้.

ข้างที่ส่งออกไปนอกประเทศนี้ ส่วนมากมัก เป็น ข้างเล็ก ขนาด ๔ ถึง ๖ ฟุต แต่ก็มีเหมือนกันที่เป็นข้างใหญ่สูงเลย ๗ ฟุต แต่ทุกตัวที่ส่งออกไปนี้เป็นข้างพังทงนั้น.

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับข้างมันน้อยมาก มีเพียงแต่ว่าห้ามไม่ให้ทำลายข้าง และยังการส่งออกนอกนั้น เป็นข้างพังล้วนๆ ด้วยแล้ว นับว่าข้างก็จะลดน้อยลง สัตว์จำพวกนี้ อายุที่จะมีลูกได้ราว ๑๕ ขันไป ระยะของการ ตั้งครรภ์นาน ราว ๑๘-๒๒ เดือน และมีลูกทีละตัวเท่านั้น ถ้าหากว่ามีการส่งออกไป คงไม่กัษ ภายในประเทศไทยคงจะได้ชื่อว่าเป็นประเทศข้างพลายเป็นแน่ เพราะเนื่อง จากมนุษย์มีสันชาติญาณเห็นแก่ตัวอยู่ทุกคน เมื่อได้โอกาสก็พยายามโกง ส่วนผู้อื่นจะเป็นอย่างไรก็ช่างหาได้คำนึงถึงไม่.

ถึงแม้ว่าช่างจะเป็นสัตว์ที่ใหญ่ที่สุดแล้วก็ตาม แต่การจับมันถ้าเปรียบเทียบกับสัตว์ป่าอื่นๆแล้ว นับว่าจับง่ายมาก โดยเฉพาะช่างที่ส่งออกนอกถิ่น ส่วนมากมาจากทางใต้ตั้งแต่ประจวบคีรีขันธ์ลงไป และทางบ้านกระวันออก คือทางใต้ ใต้วิธ ทำคอกเหมือนกันไปจับปลาทะเล ผิดกันแต่ว่า ตัวคอกเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีขดคอกเช่นเดียวกับขดไก่ และมักจะทำไว้ตรงไหนเขา เพราะสะดวกในการต้อนช่าง พวกหมอบเฒ่า ก็จับคอกก็จะออกไปทำการต้อนช่าง โดยมากโขลงช่างมักอยู่ติดกับแควนมะริด ซึ่งบางครั้งต้องใช้เวลาหลายเดือนในการต้อนโขลงช่างมาเมื่อโขลงช่างมาใกล้คอกแล้ว เขาก็รอเวลาพอพลบค่ำ ก็ราวคนตามขดคอกเมื่อโขลงช่างล่าเข้ามา คนอยู่หลังก็จุดประทัดยิงขึ้น จุดคบไฟ เราสัตว์นั้นพอตกใจก็จะวิ่งรุดไปทางหน้าเรื่อย ในที่สุดก็จะไปจมนมอยู่ในตัวคอก คนอยู่ขดคอกก็จะชักสายเชือกให้ประตุดกกลงมา หน้าประตุดกใจคือ คอกเล็กนักเขี้ยว ช่างต่งสียงว่าตัวเขาไปขดกันอยู่ใต้ ทงนั้นเนื่องจากความตกใจ ตัวหลังอีกตัวหน้าเข้าไป ตัวหน้าจะกลับหลังก็ไม่ได.

ส่วนทางตะวันออก มีกนิษม การคล้องเมื่อพบโขลงช่างที่ไหน ก็เอาช่างคู่เขาชนพอชนะก็วิ่งไล่ คนที่อยู่บนคอกช่างตอก

คล้องเท้าหลัง ของช่างตัวที่ตองการ. แต่ต้องใช้ช่างคอตแข็งแรงและหลายๆ เชือก เมื่อจับมาได้แล้ว ก็นำมาจคทะเข็บนรูปพรรณเสียก่อนแล้วนำไป โดยเอาล้ามผูกหัดให้เชื่องไว้กับเสาใหญ่ๆ เป็นเวลานาน ตัวไหนที่คหรือเกร เขามักจะเอามักขวนรอบขาตรงที่ผูกเชือก เพื่อเวลาคนจะไคจับ รู้สึกเป็นการทรมานกันอย่างมาก และมักจะตายค่อนนเสียเป็นส่วนมาก และเท่าที่ทราบ ในระยะที่เอามาผูกหัดนั้น มักจะมีการขวนนำที่ตรงไคที่ตอง แต่หลังจากเขาออกใช้งานไคแล้วก็ขยับไป สันนิษฐานว่า เนื่องจากขาดการออกกำลังกาย และได้รับอาหารมากเกินไป เคยพบขวนนำที่ไคที่ตองของช่างที่เตรียมตัวจะไปนอก หลายเชือกด้วยกัน ในครั้งแรกคอกตกใจกันใหญ่กลัวว่าจะเป็น Surra จึงไคเจาะเอาเลือด ผักเข้าหุนตะเพาสองตัว แต่ตั้งเดือนกว่าแล้วไม่พบอะไรผิดแปลกเลย และช่างเชือกนั้นหลังจากลดอาหารลงและให้เดินทุกวันแล้วปรากฏว่ายขยับลง ในตัวหลังๆ เมื่อปรากฏว่าเริ่มเป็น ก็เอาออกเดินทุกวันขวนนำขยับลง.

ในระยะต่อไปเกรงว่าช่าง อาจจะต้องทำประโยชน์ให้แก่คนมากกว่านอกร เช่นเมื่อไม่มีตำแหน่ง อาจ จะเอาช่าง เป็นเครื่องสังเวยบรรพกาลให้ตำแหน่งนั้นเกิดขึ้น ถึงสัตว์ชนิดอื่นใดจะทำประโยชน์นั้นมาแล้ว.